

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2103899228
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2103899228.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobkyne: B. V., nar. XX.XX.XXXX, O. XX, S., zastúpená splnomocnencom: JUDr. M. N., N. X, D., proti žalovanému: X. V., nar. XX.XX.XXXX, O. ulica XXX/XX, I., o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 9. augusta 2018 č.k. 14C/116/2013-733 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. **p o t v r d z u j e .**
- II. Odvolací súd napadnutý výrok V. m e n í tak, že: Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.
- III. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku VI. m e n í tak, že štátu sa voči žalobkyni a žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.
- IV. Žalobkyni sa voči žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil vo výroku I., že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán konania prikazuje do výlučného vlastníctva žalobkyne: 1. obývacia stena Klaudia spolu v hodnote 66,38 eur, 2. televízor Oravan v hodnote 0 eur, 3. televízor Sony v hodnote 16,59 eur, 4. koberec v obývačke v hodnote 13,27 eur, 5. sedacia súprava v hodnote 39,83 eur, 6. videoprehrávač Sharp v hodnote 16,59 eur, 7. luster v obývačke v hodnote 6,63 eur, 8. spáľňa Zeutria v hodnote 33,19 eur, 9. koberec v spálni v hodnote 9,95 eur, 10. luster s lampou v spálni v hodnote 8,29 eur, 11. kuchyňa Liana v hodnote 33,19 eur, 12. rohová lavica a stôl v kuchyni v hodnote 13,27 eur, 13. chladnička s mrazničkou Calex v hodnote 66,38 eur, 14. mikrovlnná rúra Whirpool v hodnote 66,38 eur, 15. luster v kuchyni v hodnote 3,31 eur, 16. práčka Whirpool v hodnote 49,79 eur, 17. prútený stôl a stoličky v hodnote 13,27 eur, 18. nehnuteľnosť zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX katastrálneho úradu v Senici, Správa katastra Senica, katastrálne územie O. ako rodinný dom súpisné číslo XX, postavený na parcele číslo 737, parcela číslo 737 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 356 m² a parcela číslo 738 - záhrady vo výmere 213 m² v hodnote 151.000,- eur. Súd prvej inštancie určil vo výroku II., že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán konania prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného: 1. motorové vozidlo Peugeot 307, evidenčná značka TT - 761 BJ v hodnote 4 979,08 eur, 2. sumu 134.435,37 eur vyplatenú ako odmenu podnikateľa. Súd výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni na vyrovnanie podielu z vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 129 544,88 eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalej určil, že žalobkyňa a žalovaný sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v čiastke 16.860,- eur lehote do 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok IV.).

Žalobkyni súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok V.) a štátu súd priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % (výrok VI.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 118 ods. 2 CSP, § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, 3, 4, 5, § 150 Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1, 2 CSP, § 2 ods. 1, 3 písm. b) zákona č. 71/1992, § 7 ods. 8, položkou 6 písm. a) a b) zákona č. 71/1992 Zb.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že strany sa zhodli na hnutelných veciach, ktoré patria do masy BSM a tiež na ich zostatkovej hodnote ako aj na spôsobe vyporiadania tak, že hnutelné veci budú určené do výlučného vlastníctva žalobkyne. Tak súd považoval hodnotu hnutelných vecí uvedených žalobkyňou za nesporné skutočnosti, ktoré nie je potrebné iným spôsobom preukazovať. Taktiež sa strany počas konania zhodli na tom, že nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX katastrálneho úradu v Senici, Správa katastra Senica, katastrálne územie O. ako rodinný dom súpisné číslo XX, postavený na parcele číslo 737, parcela číslo 737 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 356 m² a parcela číslo 738 - záhrady vo výmere 213 m² v hodnote 151 000,- eur patrí do masy BSM a na tom, že bude určená do výlučného vlastníctva žalobkyne.

4. Súd sa pri vyporiadaní do masy bezpodielového spoluvlastníctva zahrnul veci, ktorých existencia v čase rozvodu manželstva bola preukázaná súhlasným prejavom obidvoch účastníkov. Tak do masy súd zaradil hnutelné veci, ktoré sú uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku, nehnuteľnosť, automobil. Z vykonaného dokazovania mal súd tiež preukázané, že do BSM patrí aj odmena podnikateľa, ktorú si žalovaný vyplatil tesne pred rozvodom manželstva vo výške 7 000 000,- Sk /232 357,43 eur, pričom z tejto sumy odpočítal sumu 2 000 000,- Sk/66 387,84 eur, ktoré boli podľa peňažného denníka žalovaného ako živnostníka vložené späť do podnikania. Z odmeny podnikateľa súd odpočítal príslušnú daň vo výške 19 % vo výške 31 534,22 eur a tak suma, ktorá patrí do masy BSM je 134 435,37 eur. Ak v predmetnom konaní žalovaný preukázateľne za trvania manželstva vybral z podnikateľského účtu peňažné prostriedky ako svoju odmenu, stali sa predmetom bezpodielového vlastníctva manželov, nesie on dôkazné bremeno o tom, že ich použil v súlade s § 144 OZ, teda najmä na bežnú spotrebu manželov alebo na náklady spojené s užívaním a udržiavaním majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve. Dôkazným bremenom v prípade výberu peňazí urobeného len jedným z manželov bez vedomia druhého nemožno zaťažiť toho, kto výber neurobil, keďže tento manžel nie je o použití vybraných peňazí nijako informovaný, a teda pokiaľ ide o ich použitie, spravidla nemôže nič tvrdiť a dokazovať. Naopak ten, kto peniaze vybral, vie, ako ich použil a jeho teda zaťažuje dôkazné bremeno pokiaľ ide o ich použitie. Bolo preto na žalovanom, aby preukázal, že sumu 134 435,37 eur už nemá a že ju použil spôsobom, ktorý nezakladá povinnosť ju nahradiť (rozsudok NS ČR z 20.06.2005 sp. zn. 22Cdo /1135/2005), čo sa však žalovanému nepodarilo. Najprv tvrdil, že si nepamätá vyplatenie tejto odmeny, neskôr tvrdil, že to nebola odmena podnikateľa ale peniaze na vrátenie pôžičiek, ale najprv nevedel od koho a koľko si požičal, potom uviedol, že ten od koho si požičal časť peňazí zomrel a zmluvy o pôžičke nemá. Neskôr právny zástupca žalovaného, že časť peňazí bola požičaná od W. Marka, ktorého účasť na pojednávaní ako svedka zabezpečia, ale na žiadne z nasledujúcich pojednávaní sa svedok nedostavil. Žalovaný tiež tvrdil, že vklad do podnikania 1 000 000,- Sk nebol z vyplatenej odmeny podnikateľa, ale išlo o požičané peniaze, avšak nepredložil a ani neoznačil na toto tvrdenie dôkazy. Súd v tomto konaní vyporiadal tiež náhradu za podnik žalovaného. Podľa štandardnej judikatúry (R 42/1972 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk str. 243) aj výnosy z oddeleného majetku jedného z manželov patria do BSM. Podnikajúci manžel je povinný nahradiť do BSM takú čiastku, ktorá by sa rovnala pozitívnemu (kladnému) rozdielu medzi aktívami a pasívami jeho podnikania ku dňu zániku BSM, čo spravidla bude predstavovať cenu podniku (pokiaľ nebol vytvorený aj vynaložením oddelených prostriedkov podnikateľa manžela). Žalobkyňa vo veci nenavrhol, aby súd sa zaoberal vkladom žalovaného do podnikania vo výške dvakrát 1 000 000,- Sk, preto sa súd týmito vkladmi do podnikania ako vkladmi z BSM do výlučného vlastníctva žalovaného nezaoberal. Ak podnikajúci manžel uzavrie za trvania manželstva leasingovú zmluvu, ktorej predmetom je vec, ktorú užíva na podnikanie a ku ktorej nadobudne vlastníctvo až po zániku manželstva, je zrejme, že ku dňu zániku BSM nejde o vec v jeho vlastníctve. Preto táto vec nemôže byť v rámci konania o vysporiadanie BSM prikázaná niektorému z manželov. Možno len uvažovať o tom, nakoľko je podnikajúci manžel (pokiaľ predmet leasingu slúži len jeho podnikanie) povinný vrátiť do BSM, čo bolo zo spoločného vynaložené na splátky leasingové spoločnosti, ktoré možno považovať aj za splátky kúpnej ceny. Z leasingovej zmluvy však podnikajúcemu manželovi vzniká majetkové právo vo vzťahu k leasingovej spoločnosti a je významné, aká je jeho hodnota. Ak patria práva a povinnosti majetkového práva späť s leasingom jednému

z manželov, možno k hodnote tohto majetkového práva prihladiť v rámci zistenie ceny podniku (rozsudok Nejvyššího soudu ČR z 28.07.2005 sp. zn. 22Cdo 1052/2004). Súd sa touto úvahou riadil pri hodnotení znaleckého posudku, ktorý bol v konaní vypracovaný a zahrnul do ceny podniku aj znalcom zahrnuté autá, ktoré boli predmetom leasingu v podniku žalovaného. Súd pri stanovovaní hodnoty podniku žalovaného vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom Ing. Miroslav R. Šefčík, PhD, ktorý však súd neposudzoval ako znalecký posudok, ale vyhodnotil ho ako jeden z listinných dôkazov - odborné vyjadrenie, nakoľko na stanovenie hodnoty podniku sú potrebné odborné znalosti, ktorými Ing. Miroslav R. Šefčík, PhD. disponuje a je odborne spôsobilý na odborné vyjadrenie, v spojitosti aj s ďalším dokazovaním, keď závery znalca uvedené v znaleckom posudku a v jeho výpovediach sa súdu javia ako logické, odborné a v tomto konaní ako jedine použiteľné pre určenie hodnoty podniku žalovaného. Znalec totiž v čase vypracovania znaleckého posudku už nebol znalcom ako fyzická osoba, avšak pôsobil naďalej v znaleckej organizácii oprávnenej vykonávať oceňovanie a hodnotenie podnikov a pôsobil ako zodpovedná osoba znaleckej organizácie AUDIT-CONSULT, s.r.o., zapísanej v zozname znalcov. Vzhľadom na jeho vzdelanie, doterajšiu znaleckú činnosť ako aj ďalšie pôsobenie v znaleckej organizácii, odôvodňuje možnosť považovať ním vypracovaný znalecký posudok za použiteľný ako listinný dôkaz - odborné vyjadrenie pre určenie hodnoty podniku žalovaného. Práve konaním žalovaného, ktorý od začatia konania nespolupracoval so súdom ani so znalcom a neposkytol znalcom ani súdu na jeho výzvy účtovné doklady, ktoré Ing. Miroslav R. Šefčík, PhD. potreboval na exaktné určenie hodnoty podniku žalovaného, keď len on jediný týmito dokladmi disponuje. Keďže v konaní tvrdil, že potrebné účtovné doklady skartoval, súd nemohol v konaní vykonať nové znalecké dokazovanie na určenie hodnoty podniku žalovaného a takéto dokazovanie ani nebolo stranami navrhnuté, napriek tomu, že žalovaný so závermi znaleckého posudku nesúhlasil. Najzávažnejšou pripomienkou žalovaného k znaleckému posudku bolo, že v ňom nie sú zohľadnené záväzky žalovaného za predchádzajúce obdobie, pritom neuviedol ani jeden záväzok a ani tie záväzky, ktoré oneskorene uvádzal v súvislosti s vyplatením odmeny podnikateľa a vkladu podnikateľa, nepreukázal žiadnym písomným dokladom ani výpoveďou svedkov. Súd považuje správanie žalovaného a jeho advokáta za nelogické, nakoľko ak by existovali záväzky žalovaného ako podnikateľa, znížila by sa hodnota podniku žalovaného, preto bolo v záujme práve žalovaného, aby predložil celé účtovníctvo znalcom, aby ten mohol exaktne určiť hodnotu podniku. Keď však žalovaný tvrdí existenciu záväzkov, ale napriek tomu nepredloží dôkazy o ich existencii v podobe účtovníctva, logicky z toho vyplýva záver, že v skutočnosti tieto záväzky neexistovali, preto žalovaný nepredložil účtovné doklady potrebné na znalecké dokazovanie v jeho prospech. Všetky tieto závažné pripomienky k znaleckému posudku boli súdu doručené oneskorene a ani pri ich preukázaní by na ne súd nemusel prihliadnuť, keď dodatok č. 2 k znaleckému posudku bol advokátovi žalovaného doručený dňa 07.04.2015 a vo vyjadrení zo dňa 20.04.2015 advokát len všeobecne uviedol, že nesúhlasia so závermi a postupom znalca. Žalovaný na pojednávaní dňa 22.03.2016 uviedol, že si nepamätá vyplatenie odmeny 7 000 000,- Sk, že podnikanie mu nešlo, preto si musel požičať na vklad do podnikania 1 000 000,- Sk od kamaráta, meno nevie uviesť, už zomrel, na nákup materiálu, pretože nemal v podnikaní toľko peňazí. V účtovníctve však takúto položku nemal uvedenú ako pôžičku. Súd na tomto pojednávaní v zmysle § 181 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku uviedol, že považuje za preukázané tvrdenia účastníkov na základe vykonaného dokazovania a to hodnotu čistého obchodného imania žalovaného 295 002,- eur, hodnotu domu v k. ú. O. 151 000,- eur, hodnotu auta Peugeot 307 150 000,- Sk a existenciu a hodnotu hnutelných vecí, tak ako ich určila navrhovateľka na čl. 83, podanie zo dňa 21.09.2007 a žalovaný s ním súhlasil. Po tomto vyjadrení súdu advokát žalovaného nemal návrhy na vykonanie ďalšieho dokazovania. Až podaním zo dňa 06.10.2016 navrhoval vykonať dokazovanie na určité skutočnosti, ktoré však z podania jasne nevyplývajú a ani neboli do spisu predložené a ani svedka, ktorého výsluch navrhol až dňa 12.01.2017, na žiadne ďalšie pojednávanie nezabezpečil, tak ako sa sám zaviazal. Žalovaný tak nepreukázal svoje tvrdenia týkajúce sa vyplatenia odmeny, ktorá mala byť podľa tvrdenia žalovaného len vyplatením záväzkov. Nepochybňoval výber finančných prostriedkov, len ich účel, ktorý nemal byť odmena žalovaného, ale vyplatenie záväzkov. Pritom sám žalovaný na pojednávaní tvrdil, že mu v čase vyplatenia odmeny obchody nešli a nemal toľkú hotovosť v podniku. Neskôr tvrdil, že zaplatil z toho svoje záväzky, teda už netvrdil, že nemal v podniku takú finančnú hotovosť. Súd na základe týchto rozporov vo výpovediach a písomných podaniach žalovaného a jeho advokáta tieto tvrdenia o existencii záväzkov v podnikaní žalovaného považoval za nedôveryhodné a nepreukázané, preto na ne neprihliadal. Nepriamym dôkazom, že žalovaný disponoval väčším obnosom finančných prostriedkov, je aj skutočnosť, že ako spoločník s.r.o. začal podnikáť v tom istom odbore ako živnostník a krátko po založení obchodnej spoločnosti už spoločnosť vlastnila niekoľko motorových vozidiel, na zakúpenie ktorých boli potrebné značné finančné prostriedky. Žalobkyňa tiež uviedla, že z týchto finančných prostriedkov bol zakúpený

tovar, s ktorým žalovaný neskôr obchodoval. Súd taktiež neprihliadal na tvrdenia žalovaného a svedkyne - matky žalovaného o poskytnutí pôžičky na zakúpenie nehnuteľnosti v O., keď tvrdenia svedkyne, že taký veľký obnos peňazí 318 000,- Sk mala v „kasni“ a jej manžel o tom nevedel, považoval za absurdné, keď svedkyňa bola v čase poskytnutia údajnej pôžičky poberateľkou starobného dôchodku. Nedôveryhodne pôsobí aj tvrdenie svedkyne, že iné pôžičky žalobkyni a žalovanému jej boli vyplatené, ale práve táto nebola. Všetky vyššie uvedené skutočnosti tak boli nepochybne na ujmu vierohodnosti príslušného svedectva. Žiadne písomné doklady k týmto tvrdeniam, napríklad na existenciu a vlastníctvo peňazí svedkyňou a ani svedecké výpovede osôb bez priameho príbuzenského pomeru k žalovanému, v prospech ktorého táto výpoveď viedla, neboli ani navrhnuté a ani predložené súdu, preto súd na túto svedeckú výpoveď neprihliadal a tvrdenie o poskytnutí pôžičky matkou žalovaného na kúpu domu považoval za nepreukázané. Súd považoval za irelevantné v tomto konaní tvrdenia žalovaného, že vykonával opravy na spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko tieto musel vykonávať z peňazí z výnosu z podnikania, teda z prostriedkov patriacich do BSM a boli vynaložené na vec v BSM, preto ich nebolo potrebné preukazovať. Ak boli opravy hradené z bártrového obchodu tak, že žalovaný materiál zaplatil prácou, ktorá je predmetom jeho podnikania, taktiež išlo o výnos z podnikania, ktorý nebol síce evidovaný v podnikaní, ale išlo o výnos z podnikania a teda súčasť BSM. Súd taktiež neskúmal hodnotu ďalších motorových vozidiel označovaných žalobkyňou, nakoľko nebolo zistené výpisom z evidencie motorových vozidiel vlastníctvo týchto vozidiel v BSM, ale išlo o motorové vozidlá, ktoré v čase rozvodu už neboli vlastníctvom BSM a ani žalovaného ako podnikateľa a hodnota motorových vozidiel, na ktoré uzavrel žalovaný ako podnikateľ leasingové zmluvy boli zohľadnené pri určení hodnoty podniku žalovaného. Na základe vyššie uvedeného súd do masy BSM žalobkyni a žalovaného zahrnul hnuťelné veci v hodnote 456,41 eur, nehnuteľnosť v hodnote 151 000,- eur, motorové vozidlo v hodnote 4 979,09 eur a vyplatenú odmenu podnikateľa v sume 134 435,37 eur. Súd teda zistil, že masu bezpodielového spoluvlastníctva tvorí hodnota 290 870,87 eur ako súčet hnuťelných, nehnuteľných vecí existujúcich v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva, teda rozvodu manželstva, ktorá hodnota mala byť na rozdelenie medzi účastníkov konania. Ak by každý mal dostať polovicu, mal by dostať hodnotu vo výške 145 435,43 eur. Žalobkyni súd určil do výlučného vlastníctva veci v hodnote 151 456,31 eur (hnuťelné veci v hodnote 456,41 eur + nehnuteľnosť v hodnote 151 000, eur). Žalovanému súd určil do výlučného vlastníctva motorové vozidlo v hodnote 4 979,09 eur a odmenu podnikateľa v sume 134 435,37 eur, čo spolu predstavuje 139 414,46 eur. Súd zároveň určil, že žalovaný je povinný nahradiť do BSM ako podnikajúci manžel čiastku, ktorá sa rovná pozitívnemu rozdielu medzi aktívami a pasívami jeho podnikania ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo v tomto prípade predstavuje cenu podniku 271 131,53 eur. Táto hodnota bola určená na základe odborného vyjadrenia Ing. Miroslava R. Šefčíka, PhD., ktorý ju určil sumou 295 002,- eur, z ktorej súd na návrh žalovaného a za súhlasu žalobkyni odpočítal po rozvedení manželstva dovyrubenú daň zo zisku za obdobie roku 2002, ktorú musel žalovaný zaplatiť po rozvedení manželstva vo výške 23 870,47 eur, preto ako cenu podniku súd určil sumu 271 131,53 eur. Žalovaný je teda povinný zaplatiť žalobkyni ako náhradu polovicu z tejto hodnoty, teda 135 565,76 eur. Žalobkyni boli prikázané veci v celkovej hodnote 151 456,31 eur, čo je o 6 020,88 eur viac ako mala dostať (151 456,31 - 145 435,43 = 6 020,88). Žalovanému boli prikázané veci v celkovej hodnote 139 414,46 eur, čo je o eur menej ako by mal dostať (145 435,43 - 139 414,46 = 6 020,88) a ktorú by mu žalobkyňa mala zaplatiť na vyrovnanie podielov na veciach. Žalovaný však musí žalobkyni zaplatiť náhradu za cenu podniku 135 565,76 eur, preto treba od tejto sumy, ktorú má žalovaný zaplatiť žalobkyni, odpočítať 6 020,88 eur, ktoré má zaplatiť žalobkyňa žalovanému na vyrovnanie podielov z vyporiadania BSM, teda žalovaný je povinný vyplatiť žalobkyni 129 544,88 eur (135 565,76 - 6 020,88 = 129 544,88), ktoré je povinný zaplatiť žalobkyni do 30 dní. Na zaplatenie súdneho poplatku súd účastníkov konania zaviazal spoločne a nerozdielne na základe zákona č. 71/1992 Zb. a to sadzobníka súdnych poplatkov v položke č. 6b, z ktorého vyplýva, že za vyporiadanie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve sa platí súdny poplatok v hodnote 3 % z ceny vyporiadaného majetku. V tomto prípade bol vyporiadaný majetok v hodnote 562 002,29 eur, zaokrúhľene 562 002,- eur (masa BSM 290 870,87 eur a hodnota podniku žalovaného 271 131,53 eur). Z toho 3 % predstavujú 16 860,- eur, avšak maximálny poplatok za vyporiadanie BSM je 16 596,50 eur, preto súdny poplatok je vo výške 16 596,50 eur, ktorý sú povinní zaplatiť strany spoločne a nerozdielne v zmysle § 2 ods. 1, 3 písm. b) Zákona č. 71/1992 Zb. Súd priznal žalobkyni právo na náhradu trov konania a to z dôvodu, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, nakoľko v konaní boli vyporiadované veci, ktoré uviedla v návrhu na začatie konania a počas konania, taktiež podiel, ktorý súd stanovil pri vyporiadaní sa rovná približne takému podielu, ktorý navrhovala žalobkyňa. Žalovaný nebol ochotný uzavrieť mimosúdnu dohodu, spôsobil priedať v konaní, keď neposkytol súčinnosť znalcovi ani na výzvy súdu, 14krát zmaril pojednávania, spôsobil priedať v konaní svojim správaním a tiež to odôvodňujú majetkové a sociálne pomery strán,

keď žalobkyňa je odkázaná na príspevok rozvedenej manželky, keď sa stará o invalidnú spoločnú dcéru a žalovaný počas konania tvrdil, že po rozvode manželstva sa mu v podnikaní začalo mimoriadne dariť a teda disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami. Z tých istých dôvodov súd priznal náhradu trov konania štátu voči žalovanému, a tiež z dôvodu, že sú to trovy na znaleckého dokazovania, ktoré muselo byť opakovane dopĺňané pre nespoluprácu žalovaného so znalcom, teda ich vznik spôsobil žalovaný, preto je povinný ich nahradiť.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný a to v celom rozsahu, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a vyhodnotenia skutkového stavu a žiada, aby odvolací súd jeho odvolaniu vyhovel a vrátil vec súdu prvej inštancie za účelom doplnenia dokazovania a rozhodnutia, ktoré bude mať oporu v zákonne získanom skutkovom stave, najmä v znaleckom posudku, ktorý bude ním vytýkané nedostatky postrádať. V odvolaní žalovaný namietal, že konanie na súde prvej inštancie trvá od roku 2003 a jeho zdravotný stav mu v poslednú dobu neumožňuje dostaviť sa cez polovicu republiky na konanie a súd rozhodol v jeho neprítomnosti napriek návrhu na vypočutie svedka Marka (návrh urobený dňa 20.01.2017). Je toho názoru, že pokiaľ bol práceneschopný zákonný sudca, pojednávanie sa zrušilo, avšak pokiaľ išlo o jeho závažné zdravotné problémy potvrdené lekárskymi správami, tieto napokon viedli k rozhodnutiu v jeho neprítomnosti a preto uvedeným postupom mu súd znemožnil vykonať dokazovanie na podporu jeho tvrdení. Súd prihliadol na znalecký posudok Ing. Ševčíka, ktorý nebol vyhotovený správne a neposkytuje možnosť na neho relevantne prihliadať a rozsudok, ktorý z neho vychádza, je preto nesprávny. Je toho názoru, že pri oceňovaní podniku súd pochybil, keď v zásade platí, že finančné prostriedky vynaložené v súvislosti s podnikom sa pri vyporiadaní nevyporiadávajú zvlášť, ale sú zohľadnené v rámci ocenenia podniku. Zo sporu vyporiadavajúceho BSM nemožno spraviť vyúčtovací spor a dohľadávať jednotlivé vynaložené prostriedky tak, že pri vyporiadaní je podnikajúci manžel povinný nahradiť do BSM takú čiastku, ktorá by sa rovnala pozitívnemu základnému rozdielu medzi aktívami a pasívami jeho podnikania ku dňu zániku BSM, čo spravidla bude predstavovať cenu podniku a v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5Co/281/2016 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 103/2017. Uviedol, že nesúhlasí so závermi uvedenými v znaleckom posudku č. 2/2015, dodatok č. 2 k znaleckému posudku č. 1, rok 2010 a to so stanovenou výškou čistého obchodného imania spoločnosti podnikateľa X. V., Chladis, IČO: 17546591 vrátane postupu znalca, ktorý pri svojom postupe výpočtu vychádza jedine z pomernej výšky hodnoty majetku a predpokladov rovnomerného vývoja hospodárenia. Znalec v tomto znaleckom posudku na strane 6 ako aj na strane 10 konštatuje, že predpokladané čisté obchodné imanie možno k dátumu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, t.j. k 22.04.2003 skonštruovať iba aritmetickým priemerom s použitím koeficientu prepočtu prírastku/úbytku majetku pri absencii komplexnej evidencie pohľadávok a záväzkov, komplexnej evidencii o vývoji majetku, s chybovosťou pri stanovení časti hmotného investičného majetku, nie je možné z dodaných dokladov exaktne vyčíslieť čistý majetok podnikateľa X. V., pobočka Chladis, IČO: 17546591. Tento zvolený postup znalca Ing. Ševčíka, PhD., považuje za nesprávny a znamenajúci nevieryhodné závery pre potreby rozhodnutia vo veci samej a to z dôvodu, že podnikateľ Anton V. viedol jednoduché účtovníctvo a ukazovateľ základ dane nehovorí o stave majetku účtovnej jednotky nič, pretože je len rozdiel zdaniateľných príjmov a odpočítateľných výdavkov. Prepočítaná hodnota majetku na základe počiatočného stavu k 01.01.2002 a k 31.12.2002 a následná analógia za pomernú časť v roku 2003 so stavom k 21.04.2003 nemá logiku. Hypotetický prepočet prírastku majetku podnikateľa nemá oporu v podnikateľskej realite a prepočet by sa dal akceptovať pri vyčíslení stavu zásob, kde to určuje spôsob evidencie a inventarizácie. Graf v doplnku č. 2 na strane 7 prezentuje lineárny vývoj hodnôt a nerešpektuje podnikateľskú realitu. Znalec nepracoval s položkami pohľadávok a s položkami záväzkov so stavom ku dňu rozhodujúceho pre vyčíslenie čistého obchodného imania a v znaleckom posudku absentuje menovitý zoznam pohľadávok a záväzkov. Znalec nešpecifikuje hodnotu akých účtov a v ktorom peňažnom ústave bral do úvahy. Preto je absolútne nesprávne pracovať s pojmom predpokladaný stav peňazí. V znaleckom posudku nie je jasné, ako znalec do výpočtu zahrnul stav dlhodobého hmotného majetku, osobitne obstaraného na lízing a záväzky z lízingu. Dorubenie dane z príjmu fyzických osôb za rok 2002 v sume 719.122,- Sk sa malo prejavovať v čistom imaní k 21.04.2003 ako záväzok. Stav peňazí v hotovosti a stav peňazí na účte v peňažnom denníku a tento nekorešponduje s údajmi, s ktorými pracoval znalec. Ďalej žalovaný uviedol, že pokiaľ ide o znalecký posudok č. 160/2015 na stanovenie aktuálnej všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX k.ú. O., tam námietky nemá. Ďalej žalovaný napádal výrok o trovách konania, pretože sa jedná o vyporiadanie BSM, kde by každý z manželov mal dostať spravodlivú polovicu a teda ne/dohoda ohľadne vyporiadania BSM je výsledkom oboch strán sporu.

6. K odvolaniu žalovaného zaslala písomné vyjadrenie žalobkyňa v ktorom uviedla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Vo svojom vyjadrení poukázala na odôvodnenie rozhodnutia pod bodmi 50., 51. a 53., ktoré je podľa jej názoru vyčerpávajúce, objektívne a v súlade s právnou logikou i so zákonom a preto sa k odvolaniu žalovaného nevyjadruje inak. Ďalej uviedla, že žalovaný vo svojom odvolaní položku č. 185 jeho peňažného denníka z roku 2003 nespomína, iba ak nepriamou námietkou, že súd rozhodol v jeho neprítomnosti napriek návrhu na vypočutie svedka B.. Žalovaný vypovedal na pojednávaní dňa 12.01.2017, že 7.000.000,- Sk si požičal od dvoch ľudí. A to od W. B., ktorý mu požičal 4.000.000,- Sk, H. I., ten 3.000.000,- Sk a bolo to v rokoch 2001-2002. Na otázku súdu, či má o týchto pôžičkách zmluvy odpovedal, že keď sa pôžička splatí, zmluvy sa roztrhajú. Ďalej na otázku, či boli tieto úvery z pôžičkových zmlúv zaúčtované do jeho účtovníctva odpovedal že nevie, účtovníctvo nevedie, asi áno, že má na to účtovníka, ktorého platí. Ďalej žalobkyňa poukázala na stranu 14 a následne prílohy znaleckého posudku č. 1/2010, kde je pri záväzkoch na začiatku obdobia (01.01.2002) uvedená suma 1.343.595,- Sk a na konci obdobia 31.12.2002 uvedená suma 2.524.489,- Sk, čo sú sumy do ktorých sa suma 3.000.000,- Sk ani 4.000.000,- Sk, tobôž 7.000.000,- Sk jednoducho nezместia, čo je dôkazom, že žiadne takéto pôžičky ako záväzky neboli do účtovníctva žalovaného zaúčtované, aj že účtovník žalovaného ani nemal iný dôvod ako výber z banky v objeme 7.000.000,- Sk bez toho, aby bol vnesený do pokladne, zaviesť do peňažného denníka ako odmena podnikateľa. Ďalej poukázala na to, že žalovaný dvoma osobnými vkladmi a to 28.02. a 03.03.2003 spolu v sume 2.000.000,- Sk túto sumu naspäť do podnikania vložil ešte pred vynesením rozvodového rozsudku 13.03.2003 a je toho názoru, že tak neurobil z iných peňazí ako z danej odmeny podnikateľa. Žalovaným tvrdené dve pôžičky považuje za vymyslené a nepravdivé.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch I., II., III. vecne správny v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP a odvolanie žalovaného voči výroku o náhrade trov konania je dôvodné čo odôvodňovalo jeho zmenu podľa § 388 CSP spolu so závislým výrokom VI. o náhrade trov konania štátu.

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak vyporiadal BSM strán výrokmi napadnutého rozsudku, s poukazom na odvolacie dôvody, že súd prvej inštancie rozhodol v jeho neprítomnosti a taktiež námietku nesprávnosti vypracovaného znaleckého posudku v konaní.

9. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie predmetu konania vo veci samej a pretože v podstatnom zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na výstižné, správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku (s výnimkou rozhodnutia o náhrade trov konania a o trovách štátu). Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi (žalovanému).

10. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nedôvodne uskutočnil dňa 09.08.2018 pojednávanie a vo veci rozhodol v jeho neprítomnosti a to aj napriek jeho vážnym zdravotným problémom, čím bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu.

11. Spravodlivým prejednaním veci je také súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Obsahom práva na súdnu ochranu je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré jej Občiansky súdny poriadok (aktuálne Civilný sporový poriadok) priznáva za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov (viď napr. II. ÚS 102/04 zo dňa 14.4.2004, 5Cdo 102/01 zo dňa 27.9.2001, 5Cdo 93/00 zo dňa 25.10.2000).

12. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a medzi jeho zložky patrí predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. O naplnenie žalovaným tvrdeného odvolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdi musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením zo dňa 18. januára 2018, č.k. 14 C 116/2003-710 rozhodol, že ďalšie na návrhy žalovaného o odročenie pojednávania nebude prihliadať a uložil žalovanému povinnosť dostaviť sa na ďalšie pojednávanie, alebo si na toto pojednávanie ustanoviť zástupcu. V odôvodnení súd konštatoval, že žalovaný dňa 15.01.2018 doručil súdu ospravedlnenie z neúčasti na nariadenom pojednávaní dňa 16.01.2018 a žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu pretrvávajúcej práceneschopnosti, keď nesúhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. K žiadosti priložil fotokópiu potvrdenia o začatí práceneschopnosti z 15.02.2017, avšak nepriložil žiaden doklad preukazujúci, že jeho zdravotný stav v súčasnosti neumožňuje jeho prítomnosť na pojednávaní alebo zabezpečenie zástupcu na pojednávaní. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaný po nariadení pojednávania na deň 9.8.2018 zaslal súdu dňa 7.8.2018 prostredníctvom svojej manželky e-mailom žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu jeho PN, s tým, že v týchto dňoch absolvuje nevyhnutné odborné lekárske vyšetrenie a v prílohe zaslal potvrdenie o práceneschopnosti od 5.6.2018 s povolením prechádzok od 10-12 hod. a od 14-16 hod. Súd prvej inštancie e-mailom zo dňa 8.8.2018 oznámil žalovanému, že pojednávanie nariadené na deň 9.8.2018 sa nebude odročovať. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie na základe opakovanej žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania z dôvodu jeho práceneschopnosti odročil v období od 4.2.2016 do 14.9.2017 sedem pojednávaní.

14. Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

15. V žiadosti o odročenie pojednávania je potrebné nielen tvrdiť, že existujú dôvody na odročenie pojednávania, ale je potrebné preukázať aj ich dôvodnosť (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo167/2010). Z uvedených dôvodov bol preto žalovaný povinný žiadosť o odročenie pojednávania preukázať, pretože pokiaľ žalovaný tvrdil, že pojednávania sa nemôže zúčastniť z dôvodu absolvovania lekárskeho vyšetrenia, bolo potrebné túto skutočnosť preukázať, resp. žalovaný nepriložil žiaden doklad preukazujúci, že jeho zdravotný stav v súčasnosti neumožňuje jeho prítomnosť na pojednávaní k čomu však nedošlo, nakoľko žalovaný predložil iba doklad o práceneschopnosti. Doklad o práceneschopnosti ešte neznamená, že zdravotný stav nedovoľuje účastníkovi zúčastniť sa pojednávania. Zároveň je potrebné poukázať na § 157 ods. 1 CSP, ktorý ukladá súdu povinnosť, aby vec rozhodol rýchlo a hospodárne, spravidla na jednom pojednávaní.

16. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znamenal odňatie možnosti účastníka konať

pred súdom. Súd prvej inštancie správne prihladol na to, že zo strany žalovaného išlo už o opakovanú žiadosť o odročenie pojednávania a žalovaný k žiadosti o odročenie pojednávania priložil len fotokópiu potvrdenia o začatí práceneschopnosti od 5.6.2018 s povolením prechádzok od 10-12 hod. a od 14-16 hod, avšak nepriložil žiaden doklad preukazujúci, že mu jeho zdravotný stav v súčasnosti neumožňuje jeho prítomnosť na pojednávaní. Odvolací súd pritom zohľadnil skutočnosť, že žalovaný mal možnosť vyjadriť sa písomne k znaleckému posudku a pred tým, ako bolo vyhlásené dokazovanie za skončené, mal možnosť predniesť prípadné návrhy na doplnenie dokazovania. Vzhľadom na dĺžku konania, ktoré začalo ešte v roku 2003, bolo dôvodné, aby súd opakovanej žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania bez splnenia zákonných podmienok nevyhovel a súd prvej inštancie preto dôvodne uskutočnil pojednávanie dňa 9.8.2018 v neprítomnosti žalovaného.

17. Čo sa týka odvolacej námietky žalobcu k dokazovaniu vykonanému súdom prvej inštancie v časti určenia ceny podniku žalovaného stanovenú znaleckým posudkom, odvolací súd uvádza nasledovné.

18. Zo znaleckého posudku č. 2/2015, dodatku č. 2 k znaleckému posudku č. 1/2010 vypracovaného znalcom Ing. Miroslavom R. Ševčíkom, PhD., znalcom v odbore - ekonómia, manažment, odvetvie kontroling, zo dňa 26.03.2015 súd zistil, že na strane 5 predmetného znaleckého posudku znalec uvádza, že z dôvodu potreby určenia hodnoty obchodného podielu ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, t.j. ku dňu 22.04.2003 je potrebné použiť metódu koeficientu prepočtu prírastku majetku. Uvedená metóda je založená na predpoklade rovnomerného vývoja hospodárenia a je potrebné stanoviť časovú základňu zročného obdobia roku 2003. Akákoľvek iná metóda pre absenciu účtovníctva k 22.04.2003 by bola nepoužiteľná. Výpočet časovej základne zročného obdobia roku 2003 bol urobený pri počte dní v roku 2003 a to 365 pri počte dní od 01.01.2003 do 22.04.2003, t.j. 112 dní a koeficient prepočtu prírastku majetku ($112:365$), t.j. 0,31. Nakoľko napriek viacerým výzvam neboli znalcovi poskytnuté účtovné doklady potrebné na exaktné vyčíslenie hodnoty majetku a záväzkov, bude tento koeficient 0,31 použitý pri vyčíslení hodnoty dlhodobého hmotného majetku, materiálu, pohľadávok a záväzkov. Poskytnuté doklady živnostníka X. V. obsahujú iba údaje o celkovej výške dlhodobého majetku a zásob (chýba špecifikácia jednotlivých zložiek majetku a zásob, ako aj ich výška) a preto nie je možné zvoliť iný postup výpočtu ich hodnoty k 22.04.2003, jedine výpočet pomernej výšky k uvedenému dátumu za predpokladu rovnomerného vývoja hospodárenia v danom roku. Podobne aj výška pohľadávok a záväzkov bude vyčíslená s použitím koeficientu prepočtu prírastku na majetku 0,31, keďže poskytnutá kniha pohľadávok aj kniha záväzkov obsahuje iba vybrané pohľadávky a záväzky. Kniha pohľadávok obsahuje iba vybrané faktory za rok 2003 po číslo dokladu 030218 a pre absenciu iných vystavených faktúr v tomto roku a hodnoty pohľadávok z predchádzajúcich účtovných období a preto nie je možné vyčísliť výšku pohľadávok k požadovanému dátumu. Rovnako nie je možné určiť výšku záväzkov iným spôsobom ako s použitím koeficientu prepočtu prírastku, keďže aj v knihe záväzkov sú uvedené iba vybrané došlo faktúry po interné číslo DF230111 a chýbajú informácie o záväzkoch z predchádzajúcich účtovných období. Výpočet časovej základne z obdobia roku 01.04.2003 až 31.12.2003 peňažné prostriedky bol určený počtom dní v roku, a to 275 dní za obdobie od 01.04.2003 do 31.12.2003, ďalej počtom dní od 01.04.2003 do 22.04.2003 v počte 22 dní a koeficient prepočtu prírastku majetku bol určený vo výške 0,08, t.j. $22:275$ dní. Keďže z peňažného denníka za prvý štvrtrok 2003 bolo možné vyčísliť výšku peňazí v hotovosti a na bankových účtoch k 31.03.2003, obdobie, z ktorého znalec vychádzal pri výpočte koeficientu a pomernej výšky peňažných prostriedkov je iba od 01.04.2003 do 31.12.2003. Výška peňažných prostriedkov k 31.03.2003 bola podľa peňažného denníka nasledovná: peniaze a ceniny vo výške 390.293,- Sk a bankové účty 856.486,64 Sk. Určenie hodnoty čistého obchodného imania bolo realizované tak, že predpokladané čisté obchodné imanie možno k dátumu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, t.j. k 22.04.2003 skonštruovať iba aritmetickým priemerom s použitím koeficientu prepočtu prírastku a to /úbytku majetku pri absencii komplexnej evidencie pohľadávok a záväzkov, komplexnej evidencii o vývoji majetku, s chybovosťou pri stanovení časti hmotného investičného majetku a vyčíslenia iba účtovných hodnôt tak, ako je to špecifikované v tabuľke znaleckého posudku na strane 7. Znalec vypočítal predpokladané čisté obchodné imanie X. V. k 22.04.2003 nasledovne: a to majetok spolu 10.445.017,- Sk, z toho hmotný investičný majetok 154.254,- Sk, zásoby 864.646,- Sk, pohľadávky 8.234.044,- Sk, peniaze a ceniny 372.191,- Sk a bankové účty 819.882,- Sk. Záväzky spolu v hodnote 2.409.833,- Sk a tak čisté obchodné imanie predstavuje 8.035.184,- Sk/266.719,- eur. Zo záveru znaleckého posudku znalca na strane 10 vyplýva, že nie je možné z dodaných dokladov exaktné vyčísliť čistý majetok podnikateľa X. V. Chladis, IČO: 17546591, avšak je tu možné využiť predložený výpočet predbežného jeho čistého majetku pri rovnomernom vývoji hospodárenia v roku 2003 ku dňu 22.04.2003 a to vo výške 266.719,- eur. V tom

nie je hodnota čiastočne splatených dvoch automobilov Opel Zafira Elegance a Mercedes Benz, ktorých čistá hodnota je ďalších 852.037,40 Sk, t.j. 28.282,46 eur a tak ak súd ich pojme do takto vyčísleného čistého obchodného imania, tak toto sa zvýši až na sumu 295.002,- eur.

19. Zánikom manželstva zanikne i BSM (§ 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak BSM zanikne, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka. Ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh podaný do troch rokov od zániku BSM niektorým z účastníkov na súd (§ 149 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka).

20. Zásady, v ktorých treba vychádzať pri vyporiadaní BSM upravuje ust. § 150 Občianskeho zákonníka tak, že pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliada predovšetkým na potreby maloletých detí, na to ako sa každý z manželov staral o rodinu a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

21. V zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona predmetom vyporiadania BSM je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo zároveň existovalo ku dňu jeho zániku. Súd v konaní o vyporiadanie BSM musí predovšetkým zistiť a ustáliť rozsah tohto spoluvlastníctva. Následne sa zameria na zistenie cien vecí, ktoré tvoria predmet BSM, pričom platí zásada, že treba vychádzať z ceny, ktorú majú veci v čase vyporiadania, avšak z ich stavu ku dňu zániku BSM. V rámci vyporiadania BSM súd i bez návrhu musí prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na samostatný majetok niektorého z manželov. Na návrh účastníka musí súd prihliadnuť tiež na to, čo niektorý z manželov z prostriedkov v jeho výlučnom vlastníctve vynaložil na spoločný majetok. Pri stanovení výšky takejto náhrady treba prihliadať na zníženie hodnoty spoločnej veci nadobudnutej z prostriedkov vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, ku ktorému došlo v čase od jej nadobudnutia až do vykonania vyporiadania, čo znamená, že oprávnenému manželovu bude zohľadnená táto náhrada v redukovanej výške. Na zvýšenie hodnoty takto nadobudnutej spoločnej veci však už prihliadnuť nemožno.

22. Predmetom vyporiadania BSM môže byť iba to, čo môže byť predmetom vlastníctva (§ 143 OZ), teda nehnuteľností, hnutelné veci, pohľadávky a dlhy a čo existovalo ku dňu jeho zániku, pričom v zmysle cit. § 150 Občianskeho zákonníka manžel je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo sa z jeho vlastného vynaložilo na spoločný majetok, neprihádza v zásade do úvahy, aby v rámci vyporiadania BSM bolo vyporiadavané to, čo jeden z manželov zo svojho vlastného vynaložil na bežnú spotrebu v manželstve, teda finančné prostriedky jedného z manželov spotrebované v priebehu manželstva na bežnú spotrebu a nie na konkrétny majetok. Pri vyporiadaní BSM možno teda z hľadiska § 150 veta druhá Občianskeho zákonníka prihliadnuť len k výdavkom, ktoré uvedeným zákonným podmienkam vyhovujú. Nemožno sa však v rámci tohto vyporiadania a zákonného ustanovenia domáhať náhrady toho, čo bolo z výlučného vlastníctva jedného z manželov vynaložené na bežnú osobnú spotrebu (teda nie na zadováženie vecí, ktorá tvorí BSM), pričom tieto finančné prostriedky boli spotrebované v priebehu manželstva a v čase jeho zániku už ani neexistujú (obdobne Rc 3Cz 39/73, rozsudok NS ČR zo dňa 30.10.2007, sp. zn. 22Cdo 3421/2006 - Soudní rozhledy 12/2007).

23. Pre určenie, ktoré z vecí patriacich do BSM pripadnú ktorému z bývalých manželov, nemá Občiansky zákonník osobitné hľadiská, treba však vychádzať z úvahy o účelnom využití vecí. Vo výroku rozsudku, ktorým súd vyporiadava BSM, musí byť jasne a určite uvedené, aké právo bolo účastníkovi priznané alebo aká povinnosť mu bola uložená a v akom rozsahu. Je to nutné i preto, aby pri výkone rozhodnutia mohol súd posúdiť, či sa oprávnený domáha toho, čo bolo povinnému uložené. Preto je nevyhnutné, aby veci, ktoré tomu ktorému z manželov pripadnú do výlučného vlastníctva, boli presne určené a popísané tak, aby boli jednoznačne identifikovateľné.

24. Posúdiac rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa citovaných zákonných ustanovení, ich vyššie uvedeného výkladu a kritérií rozhodnutia súdu o vyporiadaní BSM je zrejmé, že súd sa nimi dôsledne riadil a na základne podrobne vykonaného dokazovania dospel vo veci samej k správnym skutkovým i právnym záverom.

25. Žalovaný v odvolaní namietal, že nesúhlasí so závermi uvedenými v znaleckom posudku č. 2/2015 a to so stanovenou výškou čistého obchodného imania spoločnosti podnikateľa X. V., Chladis, IČO: 17546591 vrátane postupu znalca, ktorý v tomto znaleckom posudku konštatuje, že predpokladané čisté obchodné imanie možno k dátumu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, t.j. k 22.04.2003 skonštruovať iba aritmetickým priemerom s použitím koeficientu prepočtu prírastku/úbytku majetku pri absencii komplexnej evidencie pohľadávok a záväzkov, komplexnej evidencii o vývoji majetku, s chybovosťou pri stanovení časti hmotného investičného majetku, nie je možné z dodaných dokladov exaktne vyčíslieť čistý majetok. V znaleckom posudku nie je jasné, ako znalec do výpočtu zahrnul stav dlhodobého hmotného majetku, osobitne obstaraného na lízing a záväzky z lízingu. Dorubenie dane z príjmu fyzických osôb za rok 2002 v sume 719.122,- Sk sa malo prejavíť v čistom imaní k 21.04.2003 ako záväzok. Stav peňazí v hotovosti a stav peňazí na účte v peňažnom denníku a tento nekorešponduje s údajmi, s ktorými pracoval znalec.

26. Z uvedeného je zrejmé, že odvolateľ spochybňuje správnosť znaleckého posudku oceňujúceho jeho podnik. Otázka správnosti stanovenia obvyklej ceny veci k tomu povolaným súdnym znalcom nie je otázkou právnou ale skutkovou (pozri uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 06.06.2006 sp. zn. 22Cdo/3035/2006, Soubor civilních rozhodnutí Nejvyššího soudu č.C. 5211). Je na znalcovi, aby v súlade s poznatkami získanými v jeho odbore zvolil, akú metódu ocenenia použije; súd, ktorý nemá príslušné odborné znalosti, nemôže metodiku oceňovania stanoviť. Pokiaľ však sporové spory spochybnia znalecký posudok, prichádza do úvahy, aby súd rozhodol prípadne o vypracovaní kontrolného znaleckého posudku. Zákon neurčuje predpoklady pre jeho nariadenie a ponecháva to na úvahe súdu; vypracovanie kontrolného znaleckého posudku bude prichádzať do úvahy hlavne tam, kde súd bude mať pochybnosti o správnosti už vypracovaného znaleckého posudku (pozri uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/1290/2007). Súd však v prejednávanej veci o správnosti znaleckého posudku nemal pochybnosti a žalovaný vypracovanie kontrolného znaleckého posudku ani nenavrhol. Žalovaný namietal, či je v danej veci možné použiť metódu koeficientu prepočtu prírastku majetku. To je však odborná otázka, nie otázka právnou, ktorú by bolo možné v odvolacom konaní riešiť. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na nedostatok súčinnosti žalovaného so znalcom, keď žalovaný odmietol predložiť súdu resp. súdnemu znalcovi listinné podklady potrebné pre vypracovanie znaleckého posudku a to aj napriek opakovaným urgenciám (9 urgencií v období od 1.10.2008 do 28.9.2009). Preto uvedenej námietke nie je možné prisvedčiť. Odvolací súd je toho názoru, že postup súdu prvej inštancie bol v súlade s právnou teóriou, pokiaľ ide o riešenie tzv. informačného deficitu procesnej strany v civilnom sporovom konaní. Všeobecne platí, že dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej sporovej strane, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. V niektorých prípadoch však strana, ktorá je zaťažaná dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach významných pre rozhodnutie v spore, avšak protistrana tieto informácie k dispozícii má. V prípade, ak strana zaťažaná dôkazným bremenom prednesie aspoň základné body skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje vysvetľovacia povinnosť protistrany. Ak nesplní túto povinnosť, bude mať za následok hodnotenie dôkazov v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nesplnila. V prípade, ak v konaní o vyporiadanie BSM je potrebné zistiť cenu podniku a strana, ktorá disponuje (alebo pri zachovaní obvyklej starostlivosti by mala disponovať) informáciami, k takému zisteniu neposkytne súdu potrebnú súčinnosť a nesplní svoju vysvetľovaciu povinnosť, bude to mať za následok hodnotenie dôkazov ohľadne skutočností, ktorých sa táto povinnosť týka v neprospech strany, ktorá ich nesplnila. (pozri rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22 Cdo/883/2010).

27. Taktiež nie je dôvodná odvolacia námietka žalovaného, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí neuviedol akým spôsobom boli zahrnuté do ceny podniku motorové vozidlá zn. Opel Zafira Elegance a zn. Mercedes Benz, nakoľko z rozhodnutia jasne vyplýva, že súd ich zahrnul do ceny podniku. Súd v rozhodnutí správne konštatuje, že z leasingovej zmluvy vzniká podnikajúcemu manželovi majetkové právo vo vzťahu k leasingovej spoločnosti a je významné, aká je jeho hodnota. Ak patria práva a povinnosti majetkového práva späť s leasingom jednému z manželov, možno k hodnote tohto majetkového práva prihliadnuť v rámci zistenia ceny podniku (rozsudok Najvyššieho soudu ČR z 28.07.2005 sp. zn. 22Cdo 1052/2004). Súd sa touto úvahou riadil pri hodnotení znaleckého posudku, ktorý bol v konaní vypracovaný a zahrnul do ceny podniku aj znalcom uvedené autá, ktoré boli predmetom leasingu v podniku žalovaného.

28. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne do masy BSM žalobkyne a žalovaného zahrnul hnutelné veci v hodnote 456,41 eur, nehnuteľnosť v hodnote 151 000,- eur, motorové vozidlo v hodnote 4 979,09 eur a vyplatenú odmenu podnikateľa v sume 134 435,37 eur. Súd teda zistil, že masu bezpodielového spoluvlastníctva tvorí hodnota 290 870,87 eur ako súčet hnutelných, nehnuteľných vecí existujúcich v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva, teda rozvodu manželstva, ktorá hodnota mala byť na rozdelenie medzi účastníkov konania. Ak by každý mal dostať polovicu, mal by dostať hodnotu vo výške 145 435,43 eur. Žalobkyni súd určil do výlučného vlastníctva veci v hodnote 151 456,31 eur (hnutelné veci v hodnote 456,41 eur + nehnuteľnosť v hodnote 151 000, eur). Žalovanému súd určil do výlučného vlastníctva motorové vozidlo v hodnote 4 979,09 eur a odmenu podnikateľa v sume 134 435,37 eur, čo spolu predstavuje 139 414,46 eur. Súd zároveň správne určil, že žalovaný je povinný nahradiť do BSM ako podnikajúci manžel čiastku, ktorá sa rovná pozitívnemu rozdielu medzi aktívami a pasívami jeho podnikania ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo v tomto prípade predstavuje cenu podniku 271 131,53 eur. Táto hodnota bola určená na základe znaleckého posudku Ing. Miroslava R. Šefčíka, PhD., ktorý ju určil sumou 295 002,- eur, z ktorej súd na návrh žalovaného a za súhlasu žalobkyne odpočítal po rozvode manželstva dovyrubenú daň zo zisku za obdobie roku 2002, ktorú musel žalovaný zaplatiť po rozvode manželstva vo výške 23 870,47 eur, preto ako cenu podniku súd určil sumu 271 131,53 eur. Žalovaný je teda povinný zaplatiť žalobkyni ako náhradu polovicu z tejto hodnoty, teda 135 565,76 eur. Žalobkyni boli prikázané veci v celkovej hodnote 151 456,31 eur, čo je o 6 020,88 eur viac ako mala dostať (151 456,31 - 145 435,43 = 6 020,88). Žalovanému boli prikázané veci v celkovej hodnote 139 414,46 eur, čo je 6 020,88 eur menej ako by mal dostať (139 414,46 - 145 435,43 = - 6 020,88) a ktorú by mu žalobkyňa mala zaplatiť na vyrovnanie podielov na veciach. Žalovaný však musí žalobkyni zaplatiť náhradu za cenu podniku 135 565,76 eur, preto treba od tejto sumy, ktorú má žalovaný zaplatiť žalobkyni, odpočítať sumu 6 020,88 eur, ktoré má zaplatiť žalobkyňa žalovanému na vyrovnanie podielov z vyporiadania BSM, teda žalovaný je povinný vyplatiť žalobkyni 129 544,88 eur (135 565,76 - 6 020,88 = 129 544,88), ktoré je povinný zaplatiť žalobkyni do 30 dní.

29. Závery súdu prvej inštancie, čo do zadefinovania tzv. masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov, spôsobu rozdelenia jednotlivých vecí a napokon určenia výšky vyrovnacieho podielu žalobkyne, obsiahnuté v napadnutom rozsudku treba považovať za súladné so zákonom a skutkovými zisteniami plynúcimi z riadneho dokazovania a odvolaciemu súdu ostáva len konštatovať správnosť dôvodov použitých na podporu takýchto záverov a s týmito sa stotožniť.

30. S poukazom na vyššie uvedené, keď ani jednu z odvolacích námietok žalovaného nebolo možné považovať za dôvodnú, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej v výroku I., II. a III. ako vecne správny, s použitím § 387 CSP potvrdil.

31. Odvolací súd však posúdil ako dôvodnú odvoláciu námietku žalovaného ohľadne rozhodnutia o náhrade trov konania. Rozhodnutie o trovách konania v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov má svoje špecifiká spočívajúce v tom, že rozhodnutie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželstva je v záujme oboch strán sporu, ktoré sú povinné vyporiadanie uskutočniť. V konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa premieta, že tu ide o tzv. iudicium duplex (žalobu môžu podať obidve strany, súd nie je viazaný žalobou). Pri stanovení úspechu s poukazom na § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku nie je možné vychádzať z toho, kto podal žalobu, kto sa ako v konaní bránil ale úspech alebo neúspech v konaní je až v tom, akého podielu sa komu dostane a v tomto smere na žalobe nezáleží. Nedá sa preto povedať, že plný úspech má ten, kto podal žalobu o vyporiadanie. Súd postupuje v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov ex offio, preto spravidla, ak sa dodrží základná parita podielov, čo je daný prípad, je na mieste, aby si každá strana platila náklady konania zo svojho, čo vedie nepochybne za takejto situácie k aplikácii § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Preto je správnym rozhodnúť o náhrade trov konania tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo v zmysle ust. § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku a k zmene napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov tohto konania spôsobom uvedeným vo výroku V. tohto rozsudku a zároveň aj k zmene výroku o náhrade trov konania štátu vo výroku VI. a to v súlade s ust. § 388 CSP (pozri R 42/1972 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 248/08).

32. nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni (odvolanie žalovaného vo veci samej nedôvodné) priznal v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného

sporového poriadku nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

33. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).